

מטרת ישראל
אגף משאבי אנוש
מחלקת משמעת

משמעת וז

מאי 2013

יחסי מפקד - פקוד

שוטרים ומפקדים יקרים,

במשטרה, כאירגון הררכי, נושא היחסים והקשרים בין מפקד לפקוד עובר כחוט השני בצמתים שונים במהלך העיסוק והפעילות המשטרתית. לכן, מצאנו לנכון, הפעם, להביא בפניכם קובץ של אירועים שנדונו בבית הדין למשמעת ופירוט האמצעים המגהליים שננקטו, שעניינם יחסי פקוד ומפקד. אני תקווה כי תשכילו להפיק את המירב ממשמעתון זה.

נצ"מ לילי באומהקר, עו"ד
רמ"ח משמעת

3

שוטרים ומפקדים,

המשמעתון הנוכחי מוקדש כולו ליחסי הגומלין שבין מפקד לפקוד. ביחסי מפקד פקוד אין הכוונה רק ליחסי מרות במובן הרגיל של הביטוי אלא ניתן להגדירם ככאלה גם במשמעות רחבה יותר. כך, למשל, ראש משמרת/ק' תורן, הוא מפקדם של השוטרים המצוותים לאותה משמרת. גם שוטר בעל וותק המצוות לניידת יחד עם שוטרים בשירות חובה, משמש אותה עת כמפקדם.

מצופה שמערכת יחסים זו תושגת, בין היתר, על כבוד, אמון ויחסי הדדיות.

אין ספק שהקפדה על ערכים אלה מצד מפקדים ופקודים כאחד, חשובה להשגת יעדי האירגון ומשימותיו. בבחינת "הצוות המנצח", על כל ההשלכות הנובעות מכך לענין חיזוק תדמית המשטרה ואמון הציבור בה באשר למפקדים, יודגש, כי עפ"י הקוד האתי של משטרת ישראל, נדרשים הם, בין היתר, לשמש מצפן ערכי להתנהגות השוטרים, בכלל, ולשמש דוגמה אישית כלפי הפקודים, בפרט.

כמו כן, מצופה מהם לגלות רגישות כלפי הפקודים, בהתאם למדיניות המותווית ע"י המפק"ל ור' אמ"ש ולפיה, השוטר במרכז הקשב האירגוני ו"חושבים אנשים".

לענין זה יפים דבריו של ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון, ולפיהם על המפקד להיות בראש ובראשונה אדם למופת, המעורר אמון, מסירות ונאמנות בקרב פקודיו, לא מכות המשמעת, אלא בהתנהגותו ואורח חייו (מתוך "יחוד ויעוד, דברים על בטחון ישראל" דוד בן גוריון).

עו"ד אירית מור, סנ"צ
רמ"ד דין משמעת

4

מקרה ראשון

נגד קצין הוגש לבית הדין למשמעת כתב אישום המייחס לו שתי עבירות שעניינן התנהגות שאינה הולמת שוטר. על פי עובדות כתב האישום, הקצין ששימש כסגן מפקד ביח' מעברים ואשר הועסק "כפרוייקטור גיוסים" פעל לגיוסו של מאבטח, בחב' אבטחה אזרחית שהיה נתון לאחריותו המקצועית. בטרם גויס המאבטח למשטרה, פנה אליו הקצין וביקש ממנו הלוואה בדחיפות. בעקבות פנייתו זו העביר המתלונן סך של 25,000 ₪ לחשבונו של הקצין. בתמורה, התחייב הקצין לפרוע את ההלוואה בתשלומים חודשיים של 1200 ₪ לחודש וכן ביקש מהמאבטח כי לא יספר אודות ההלוואה לאיש. במקביל, פעל הקצין לגיוסו של המאבטח כ"חריג" ולאחר השתדלויות גויס המתלונן ושובץ ביחידה בה משמש הקצין כמפקד. בשל חשדות שעלו נגד הקצין בגין חובות כספיים, מונה קצין בודק. במסגרת בדיקה זו מסר המאבטח-השוטר הודעה לקבו"ד. משסיים את עדותו עדכן המאבטח-השוטר את הקצין אודות חקירתו. זמן קצר אח"כ התקשר הקצין למאבטח-השוטר ושאלו מה אמר בהודעה שמסר לקבו"ד, וזאת בידיעה כי הוא צפוי להיחקר במסגרת אותה בדיקה. בגין פעילותו למען גיוסו של המאבטח בעת בה היה חייב לו כסף תמורת ההלוואה שלווה ממנו ובגין התקשרותו אל המאבטח-השוטר כדי לדעת מה מסר לקצין הבודק, יוחסו לקצין שתי עבירות משמעת הנ"ל.

בית הדין הדין את הקצין בשתי עבירות שעניינן התנהגות שאינה הולמת שוטר

מקרה ראשון - המשך

בגזר הדין קבע בית הדין, בין היתר: "כשל הקצין כשל משמעותי בהתנהגותו, כאשר לאחר שלווה מיזמתו סכום כסף נכבד מהמתלונן, שעליו היה אחראי מקצועית, פעל לגיוסו למשטרה חרף ניגוד עניינים בולט בו היה נתון...

בעצם קבלת ההלוואה טמון פוטנציאל למחויבות עתידית של הקצין כלפי המתלונן. בין אם התכוון לכך ובין אם לאו, משפיע המצב החדש שנוצר במערכת היחסים בין השניים על מידת האזבייקטיביות של הנאשם וכל פעולה שיעשה למען המתלונן עלולה להיחזות כנגועה בניגוד עניינים. על הקצין היה להימנע מלהיות מעורב בגיוסו של אדם אשר הפך להיות בעל חובו.

ובודאי שלא לפעול ביתר שאת למען גיוסו כחריג. חמורה לא פחות התנהגותו של הקצין בכל הקשור להתעניינותו אצל המתלונן למה שאמר הלה בחקירתו בפני הקבו"ד. אין לראות בהתנהגות זו אלא התערבות פסולה אשר יש בה כדי להפריע או להכשיל את הליך הבדיקה, ובכך חומרתה. הנאשם הוא קצין משטרה, הוא הדמות ממנה מצפים להתנהל על פי חוק, לגלות ריסון ואיפוק, והוא שהיה צריך לדעת, כי כל התערבות בהליך הבדיקה הינה אסורה בתכלית האיסור.

בית הדין השית על הקצין את העונשים: נזיפה חמורה, הורדה בדרגה לתק קצובה בת

12 חודשים

צעד מנהלי - הקצין פוטר מחזיל

מקרה שני

השוטר הועמד לדין בבית הדין למשמעת בגין עבירה שעניינה התנהגות שאינה הולמת שוטר ושיש בה כדי לפגוע בתדמית המשטרה וכן בעבירה שעניינה הבאת שוטר לידי עשיית עבירת משמעת בשכנוע, בעידוד ובהפצרה ובכל דרך שיש בה משום הפעלת לחץ.

עפ"י עובדות כתב האישום הנאשם, ששימש כסייר, ושוסרת חובה, נקראו לאירוע אלמ"ב. הנאשם, שנהג בניידת, כשלידו השוטרת נסע לאחור ופגע ברכב אזרחי שחנה מאחוריו. כתוצאה מפגיעה זו נגרמו לניידת ולרכב האזרחי נזקים. הנאשם ירד מהניידת והחל להתווכח עם הנהג שברכבו פגע ואף הטיח בנהג כי הוא אשם בתאונה. בין השניים התנהל דין ודברים קולני שבסופו נסע הנאשם מהמקום יחד עם השוטרת וזאת מבלי להחליף פרטים עם נהג הרכב.

הנאשם ביקש מהשוטרת לדווח במזכר שהתאונה אירעה מפגיעה בבוטנדה, ולא כפי שאירע בפועל, זאת לאור העובדה כי חודש לפני כן הועמד לדין והורשע בגין גרימת תאונה ואמר לשוטרת שאם לא תענה לבקשתו "זה הסוף שלי וזה לא ייסלח לי".

השוטרת הפצירה בנאשם לדווח אמת, אולם הנאשם הרגיע אותה באמירות כי "הסתרת הפרט הקטן תציל לו את החיים ואת הקריירה, שיש לו משפחה לפרנס, כי זה הסוף שלו, ושיעיפו אותו, ולאור העובדה שהיא שח"מית לא יעשו לה כלום ואין לה ממה לפחד ולדאוג". למשמע דברים אלו, התרצתה השוטרת ורשמה מזכר כפי שהכתיב לה הנאשם. השוטר דיווח למפקדו בכתב כי התאונה נגרמה מפגיעה בעמוד ואת הדיווח הזה העביר גם ליח' האת"ן הנוגעת.

במשך התקופה שלאחר התאונה, פנתה השוטרת לשוטר מס' פעמים בטענה כי הם חייבים לספר את האמת, ושאין ביכולתה לשאת את השקר. בתגובה, התקשר אליה השוטר, עודד את רוחה והפציר בה שלא תישבר, שלא תיכנס לחץ, ושתלך עם זה עד הסוף. בשלב מסוים דיווחה השוטרת למפקדיה את האמת וכך גם השוטר, זאת לאחר שהבין שהאמת כבר ידועה בתחנה.

בית הדין דרשע את השוטר בעבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר ובעבירה שעניינה הבאת שוטר לידי עשיית עבירת משמעת בשכנוע, בעידוד ובהפצרה ובכל דרך שיש בה משום הפעלת לחץ

בגזר הדין קבע בית הדין כי הוא רואה בחומרה את מעשי השוטר בהם הודה והורשע. "השוטר כשל פעם אחר פעם, הן באופן התנהלותו כלפי אזרח בכל הנוגע לתאונת הדרכים, והן בהמשך באופן התנהלותו כלפי הארגון בכלל, כלפי עמיתיו בארגון ומפקדו בפרט... אמירת האמת והקפדה על מהימנות הדיווח נדרשים לא רק כדי לקיים את אמון הציבור במטרה, אלא אף כדי לקיים את אמון המערכת והמפקדים בשוטר".

"בדוחו דיווחי כזב, מעל אפוא השוטר באמון הארגון ומפקדיו בו... מעשיו של השוטר מקבלים משנה תוקף נוכח התנהגותו הפסולה, בלשון המעטה, כלפי השוטרת עמיתתו לעבודה, שותפתו לצוות, שוטרת שח"מ צעירה, עליה הפעיל לחץ רגשי, על מנת שתשתף אתו פעולה, ולא תדווח למפקדים אודות הנסיבות האמיתיות לקרות תאונת הדרכים. השוטר העמיד את השוטרת הצעירה בפני דילמה לא פשוטה עד כי גרם לה להיכשל בעצמה בהכרעה בין ערך אמירת האמת לערך החברות והדיחה לדבר עבירה..."

בית הדין ציין כי העונש ההולם הינו עונש הורדה בדרגה שלא לתקופה קצובה, אולם בהתחשב בהשלכות הכספיות הכבדות הנובעות מכך קצב את העונש, ככל שהוא נוגע לרכיב ענישה זה.

בית הדין השית על השוטר את העונשים: נזיפה ומזרה, הורדה בדרגה לתק קצובה בת

20 יודשים

המלצה ברבר נקיטה בצעד מנהלי נגד השוטר הובאה לפתחו של ר' אמי"ש

מקרה שלישי

נגד שוטר סיור הוגש כתב אישום לבית הדין למשמעת בשל עבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר בגין עבירת אי מילוי הוראה.

עפ"י עובדות כתב האישום, השוטר ששימש כראש משמרת סיור, יצא למשמרת יחד עם שוטרת ועם צוות נוסף, שכלל שוטר ומתנדב שנסעו בעקבותיהם בניידת נפרדת. שני הרכבים נסעו בדרכם לקנות אוכל מחוץ לגבולות גזרה של התחנה, ללא אישור הממונים, ובדרך פגעה מונית בניידת בה נהג הנאשם. כתוצאה מכך נפער חור בפגוש הקדמי שמאלי של הניידת. ערך הנזק כ-1400 ₪. לאחר שנהג המונית והנאשם בחנו את הנזק, עזב נהג המונית את המקום מאחר ולרכבו לא קרה מאומה. הנאשם הכתה את הצוות לבוא עמו לחניון סמוך כדי לטכס עצה. בהגיעם לחניון הציע הנאשם לשוטרים לומר שהחנו את הניידת באזור התחנה ומשחרו אליה הבחינו בנזק. כן הציע השוטר לסגור את החור שנפער. בתגובה לדבריו אמרו השוטרים כי עדיף לדווח על המקרה, אולם הנאשם ענה להם "לא ראיתם לא שמעתם". בעקבות דברי הנאשם לקחו השוטרים את הניידת, ניקו אותה באמצעות חומרי ניקוי, ואף הדביקו מדבקה על החור על מנת להסתיר את הנזק.

11

זאת ועוד, לאחר שהתגלה הנזק בניידת נשאל הנאשם, על ידי מפקדו, מספר פעמים, אם יש לו קשר לנזק ובאם ידוע לו דבר מה בעניין. הנאשם חזר והשיב כי לא ידוע לו דבר על המכה ברכב, זאת ביודעו כי דבריו אינם משקפים את האמת.

בית הדין הרשיע את השוטר בעבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר ובעבירת אי מילוי

הוראה

12

ביה"ד קבע בגזר הדין, בין היתר:

"אחד הערכים המרכזיים עליו מושתתת עבודת המשטרה הוא ערך היושרה, המהווה תנאי הכרחי לפעילותה התקינה. כפי שניתן להיווכח מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, ערך זה לא עמד לנגד עיניו כלל ועיקר. לא בסמוך להתרחשות התאונה ואף לא בשלבים המאוחרים לה עת נדרש לכך ע"י מפקדו. באופן מכוון ומחושב נמנע הנאשם מלדווח על האירוע אף שמחוייב היה לכך עפ"י הגהלים ואף מסר דיווח כוזב כמפורט לעיל. וחמור מכך כדי לחמוק מלקבל אחריות על מעשיו, הציע הנאשם, לשותפיו למשמרת, פקודיו באותן נסיבות, למסור דיווח כוזב על אודות המקרה. כראש המשמרת מצופה היה מן הנאשם שיקפיד הקפדה יתירה על מילוי הוראות ושישמש דוגמה לפקודיו, ולבטח שלא יערב אותם במעשהו הפסול ויגרור אותם לדבר עבירה".

בית הדין השית על השוטר את העונשים: נזיפה חמורה והורדה בדרגה אחת לתקופה קצובה בת שנה

צעד מנהלי - השוטר פוטר מהשירות

12

מקרה רביעי

שוטר הועמד לדין בבית הדין למשמעת, בין היתר, בשל עבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר. עפ"י עובדות כתב האישום, ערך הסממ"ז ראיון לשוטר במהלכו נקבע כי "בעוד 3 חודשים, תיבדק התאמתו לתפקיד הן מבחינת המרחב והן מבחינתו". לאחר הראיון פנה השוטר לאזרח שהיה פקודו והורה לו להעביר ללשכת הסממ"ז מארז עץ ובו בקבוק יין ופוחחן כמתנה לסממ"ז. משנודע הדבר לסממ"ז הוא הורה לשוטר לקחת את המתנה חזרה באופן מידי.

בית הדין הרשיע את השוטר בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, ובכלל זה בעבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר.

14

בגדר הדין קבע בית הדין, בין השאר:

"כישלונם הנוסף של הגאשם הוא בהתנהגותו הבלתי הולמת, כאשר במהלך שיבוצו בתפקיד, שלח שי לסממ"ז, אשר היה אחראי לביצוע אותו תהליך. אין בכוונתנו לדון בשאלת המניע אשר עמד בבסיס שליחת השי, אם היה זה כדי להשפיע על המפקד בהחלטתו לגבי השיבוצ בתפקיד, או שהיה זה כדי להכיר לו תודה. גם בהנחה שהגאשם בחר לשלוח את השי מתוך הכרת תודה, הרי שלא היה ביכולתו לדעת כיצד יבין זאת מקבל השי. אין להכביר מילים על כך שמדובר במעשה מיותר ופסול".

בית הדין השית על השוטר את העונשים: נזיפה חמורה וקנס כספי של 5,000 ₪

השוטר פרש מן השירות

15

מקרה חמישי

נגד קצין בכיר הוגש לבית הדין למשמעת כתב אישום שעניינו התנהגות שאינה הולמת שוטר ועבירה של ניצול מעמד של שוטר.

על פי עובדות כתב האישום, עת עמד להסתיים מופע במסגרת פסטיבל, הגיע למקום האירוע הקצין, שלא היה מוכר לשוטרת, שעבדה אותה עת בשכר, כשהוא בלבוש אזרחי, מלווה בבני משפחה וביקש מהשוטרת לעבור דרך מדרגות חירום, שנסגרו לפני תחילת המופע וסומנו על ידי סרט סימון (להלן: ה"ס"ל). הקצין ביקש מהשוטרת לעבור דרך המדרגות, בטענה שרכבו נמצא בסמוך לחפ"ק במעלה המדרגות. השוטרת השיבה שאין היתר לעלות במדרגות והפנתה את הקצין להתקדם, עם הקהל הנוסף שהגיע למקום.

עוד עולה, כי הקצין סימן לשוטרת להתקרב אליו, הוציא מכיסו ארנק והציג בפניה את תעודת המיני שלו, אולם המתלוננת חזרה על הנחייתה ובקשה שימשיך לעבר שער היציאה. בתגובה, אמר הקצין בקול רם "את יודעת מי אני? תתקשרי למת"ח שלך". המתלוננת השיבה שאין זה משנה מי הוא ואין לה אפשרות להתקשר עם המת"ח והוא מוזמן להתקשר למת"ח ולקבל אישור לעלות במדרגות.

16

בשלב זה הנאשם תלש את הסס"ל וכתוצאה מתנועת התלישה פגע במרפקו בשוטרת. בהמשך צעק הקצין על השוטרת "את יודעת מי אני, אני יעיף אותך מהמשטרה..." תוך כדי אמירת הזיכרים הוא ניסה לעלות במדרגות כשהוא דוחף בגופו את השוטרת, שניסתה לעצור בגופה את המשך התקדמותו במדרגות. בכך שקרע את הסס"ל ובגין נסיונו לעלות במדרגות תוך דחיפת השוטרת בגופו, יוחסה לקצין עבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר.

מקרה חמישי – המשך

בית הדין הרשיע את השוטר בעבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר.

בגזר הדין קבע בית הדין, בין השאר: "אנו רואים בחומרה את התנהגותו של הנאשם ואת התבטאויותיו המקוממות כלפי המתלוננת, באופן שהיה לו כדי לפגוע בה ובסמכותה בעיני אזרחים שנכחו במקום, וכן לפגוע בתדמית המשטרה בעיני הציבור. מצופה מכל שוטר, קל וחומר קצין משטרה בכיר, להקפיד על ערכי הארגון ולתת דוגמה אישית בהתנהלותו מול אנשי משטרה הממלאים את תפקידם, לכבדם, לשתף עימם פעולה ובוודאי שלא לזלזל בהנחיותיהם או לפגוע בהם, באופן בו נהג הנאשם"

בית הדין השית על הקצין את העונשים: נזיפה חמורה וקנס כספי בסך 5,000 ₪.

המליצה לנקיטה בצעד מנהלי העברה והחלטת מפכ"ל

מקרה שישי

נגד גמלאי משטרה, קצין משטרה לשעבר, הוגש לבית הדין למשמעת כתב אישום המייחס לו עבירה של הטרדה מינית.

עפ"י עובדות כתב האישום, הקצין שימש כאחראי על מתקן משטרת, ובמתקן הוצבה לשרת תחת פיקודו המתלוננת, ילידת 1991 במסגרת שירות לאומי. בשתי הזדמנויות שונות, הטריד הקצין את המתלוננת בעת ששררו ביניהם יחסי מרות, כשההטרדה התבטאה הן באמירות מילוליות והן במגע פיזי, משנגע בישבנה ללא הסכמתה.

בית הדין הרשיע את הקצין בעבירת הטרדה מינית.

19

בגזר הדין קבע בית הדין, בין היתר: "עבירה של הטרדה מינית בשורות המשטרה הינה, ללא ספק, עבירה חמורה ביותר שיש להוקיעה... מעשים מסוג זה פוגעים באמון הציבור במשטרה ובתדמיתה בעיני הציבור...

קיימת חשיבות רבה להעברת מסר ברור לכל השוטרות ולבנות השירות הלאומי, ושוטרות חובה, בפרט, כי התנהגות מסוג זה אינה מקובלת בשורות המשטרה והאירגון אינו עובר לסדר היום משנודע על מעשה של הטרדה מינית... הנאשם בהיותו קצין בדרגת רב פקד במשטרת ישראל אמור היה להקפיד על נורמות התנהגות ראויות, מוסריות וערכיות כיאה למעמדו, לא כל שכן כאשר מדובר בפקודה שלו ובבת שירות לאומי.

עוד נציין, כי צודקת התובעת בדבריה, כי הנאשם לא הפנים את לקחי העבר ולא לקח לתשומת ליבו את דבריו של תנ"צ... אשר במסגרת שפיטחו את הנאשם בדין משמעתי רק 4 חודשים קודם לאירוע נשוא כתב האישום זה הבהיר לו, כי: ".... ישנה התנהלות חברית כמו שאתה נוהג עם כולם אך עליך להבדיל בין חברמניות וחברות לבין חניכים. עלינו להיזהר ביחסים עם חניכים שלא ייתפס אפילו למראית עין כהתנהגות לא נאותה....".

20

מקרה שישי – המשך

בגזרו את הדין התחשב בית הדין בכך שהנאשם פרש כבר מן החיל והינו אזרח מן השורה.

בית הדין השית על הקצין את העונשים: גזיפה חמורה וקנס בסך 2,700 ₪.

לא נקצו צעדים מנהליים עקב פרישת הקצין מן החיל.

21

מקרה שביעי

נגד קצין הוגש כתב אישום לבית הדין למשמעת בגין עבירת אי מילוי הוראה ובגין עבירת מתן הצהרה כוזבת בקשר לשירות במשטרה.

עפ"י עובדות כתב האישום שימש הקצין מפקד נקודת משטרה, וככזה שימש כמפקדה של רכזת הנקודה.

הקצין נסע מספר רב של פעמים לביתה של הרכזת, שנמצא מחוץ לגבולות גזרת הנקודה, ברכב שהועמד לרשות הנקודה על ידי הרשות המקומית וזאת על מנת לאוספה לעבודה או להחזירה לביתה. זאת ועוד, במועדים שונים דיווחה הרכזת, בידיעת הקצין ועבורו, על שעות המנוחות שלו, על אף שמדובר בחובת דיווח אישית.

בנוסף על האמור, במועדים שונים אישר הקצין לרכזת לעבוד מביתה וזאת שלא בסמכות, ובשני מקרים הוא דיווח והתם על טפסי המנוחות שלו כשאינם משקפים את שעות עבודתו בפועל, וזאת באופן שהגדיל משמעותית את מס' השעות בהן כביכול עבד.

ביה"ד הרשיע את הקצין, עפ"י הודאתו, בעבירת אי מילוי הוראה ובעבירת התנהגות שאינה הולמת שוטר.

22

בגזר הדין קבע ביה"ד, בין היתר:

"הנאשם בהיותו מפקד נקודת משטרה ובפועל הגורם הבכיר ביותר באותה יחידה, אשר אמור לשמש דוגמא לפקודיו, כשל בהתנהלותו בנושא זה בכך שאפשר לרכזת הנקודה לדווח במקומו על שעות הנוכחות שלו, על אף שחווה הדיווח הינה אישית, אישר לה לעבוד מביתה בכך נתן לה הטבה חריגה ביותר שלא הייתה בתחום סמכותו, דיווח במספר הזדמנויות על שעות עבודה רבות מאלו שבהן עבד בפועל ואף אישר דיווחים דומים של אותה רכזת נקודה על שעות עבודה אותן לא עבדה בפועל. כל זאת כשהיה עליו לדעת שהדיווחים אינם נכונים, שכן באותם מועדים אסף אותה מביתה או החזירה לביתה בשעות שאינן תואמות את שדיווחה בדוחות הנוכחות".

ביה"ד השית על הקצין את העונשים הבאים: נזיפה חמורה, קנס בסך 10,000 ₪ והורדה בדרגה אחת לתקופה קצובה בת 4 חודשים.

צעד מנהלי – הקצין פוטר מן החיל

23

פקד אלוף:

מקרה שמיני

נגד הקצין הוגש לבית הדין למשמעת כתב אישום המייחס לו עבירות משמעת שעניינן התנהגות שאינה הולמת שוטר.

בכתב האישום יוחסו לקצין ארבעה פרטי אישום:

עפ"י האישום הראשון, ביצעו שוטרי היחידה והקצין, שהינו מפקדם, מבחן אימון יחידות. אותה עת רכז היחידה, איציק, נשאר ככונן ביחידה. הקצין, ביקש מהשוטרים את מספרו האישי ומספר תעודת הזהות של שוטר שלא נכח במבחן, נכנס למסוף המשטרה באמצעות פרטים אלו, וביצע עבור אותו שוטראת המבחן תוך שהסתייע באחד מפקודיו לצורך פתרון השאלות.

עפ"י האישום השני, בהיות הקצין ביומן היחידה, שלא בנוכחות פקודו ובנוכחות שוטר אחר, קילל את הפקוד ואת משפחתו: "אם ... משקר, שלא יזכה לראות את הילד שלו בבר-מצווה, ואם הוא (הקצין) משקר, שלא יזכה לראות את הילד שלו מגיע לחתונה".

24

עפ"י האישום השלישי, על רקע סירוב של פקודו לעבוד בשבתות, אמר הקצין בנוכחות שוטרים מהיחידה, בהתייחסו לפקודו ושלא בפניו: "שידחוף את ספר התורה והמזוזה לתחת".

עפ"י האישום הרביעי, מונה קבו"ד לצורך בדיקת האירועים שתוארו לעיל. במסגרת שיעור שבועי לשוטרי היחידה, הקצין, בהיותו מודע לכך שטרם התקבלו החלטות בתיק הקבו"ד שהיה תלוי ועומד נגדו בעניין מערכת היחסים בינו לבין חלק מפקודיו ביחידה, דיבר עם השוטרים, שחלקם העידו בפני הקבו"ד, על נושאים מתוך חקירת הקבו"ד.

ביה"ד הרשיע את הקצין בעבירות שעניינן התנהגות שאינה הולמת שוטר

25

בגזר הדין קבע בית הדין, בין היתר, כי מהאישומים בהם הודה והורשע הקצין, עולה מסכת עובדתית בעייתית המשקפת התנהלות לקויה של הקצין כמפקד, הן כלפי פקודיו, והן כלפי האירגון. כידוע, מקצין משטרה שהינו מפקד, נדרשת אחריות רבה ומעמיקה. ככל שהוא בכיר יותר במעמדו ובתפקידו, כך עולה זמני הציפיות ממנו. הוא אינו רק דמות בעלת סמכות, עליו לשמש דוגמה ומופת לפקודיו ולהטמיע בהם ערכים ונורמות התנהגות. לעניין ביצוע מבחן אימון יחידות, תוך כניסה למסוף המשטרה במקום ובשם אחד מפקודיו שלא נכח במקום, נתן שהוא מכריז על המעשה הפסול בפני שאר שוטרי יחידתו, ואף רתם אותם לדבר יבירה בכך שברר עמם אם יש להם את מספרו האישי של אותו שוטר והסתייע באחד מפקודיו לצורך פתרון השאלות, קבע בית הדין כי לצורך ביצועו של מעשה זה חמוץ בפרהסייה נדרשת עזות מצח של ממש מצד קצין משטרה, שכן המעשה כולל אלמנטים של דוח כוזב ושקרי למערכת המשטרתית, תוך מצג שואו כאילו בוצע המבחן ע"י אחר. לדעת השופטים, הקצין במקרה זה לא נהג ביושר, ובמקום למנוע מקריס מסוג זה ולשמש דוגמה אישית לטוהר מידות ולערכיות, נתן במעשיו דוגמה רעה ופסולה לפקודיו בהציגו את המעשה כלגיטימי.

בהתייחס לאישום הנוגע לשיחה שקיים הקצין עם פקודיו אודות נושאים הנוגעים לחקירת הקבו"ד, קבע בית הדין, כי מדובר בהתנהלות פסולה של הקצין כמפקד, שכן היה מנוע מלעשות כן בשלב בו תיק הקבו"ד תלוי ועומד נגדו ובטרם התקבלה בו החלטה כלשהי.

26

בהתייחס להתבטאויותיו של הנאשם בנוגע לפקודין, הביעו השופטים שאט נפש וציינו כי לא נותר בידם אלא לגנות כל התבטאות מסוג זה. השופטים קבעו כי ההתבטאויות כלפי הפקודים, בהן הודה הקצין, הינן פסולות מכל וכל אין להן מקום בארגון, שכן הן מבזות ומשפילות ופוגעות פגיעה גסה ברגשי הדת היהודית ובכבוד האדם באשר הוא אדם.

בהתייחס לאישום הנוגע לשיחה שקיים הקצין עם פקודיו אודות נושאים הנוגעים לחקירת הקבו"ד, קבעו השופטים כי מדובר בהתנהלות פסולה של הקצין כמפקד. השופטים ציינו כי הקצין היה מנוע מלעשות כן בשלב בו תיק הקבו"ד תלוי ועומד נגדו ובטרם התקבלה בו החלטה כלשהי.

השופטים הדגישו כי ערכי היסוד של משטרת ישראל, מהווים נר ומצפן מוסרי בהתנהלותו של כל שוטר, וקל וחומר בהתנהלותו של קצין משטרה שהוא גם מפקד. למרות זאת ציינו השופטים, כי לאור המעשים בהם היתה זהורשע הקצין, נראה שערכים אלו לא עמדו לנגד עיניו ובכך, הוא כשל.

ביה"ד השית על הקצין עונשים של נזיפה חמורה והורדה בדרגה לתקופה של חמישה חודשים

נשקלים צעדים מנהליים נגד הקצין

סיון

כתיבה עריכה וביצוע:

רפיק אלה תדד
פקד מיטל גביון ארד
פקד עמי גרנובסקי
רסיב ענת גבאי

מחלקת משמעת

מאי 2013